

Peter Karner

Četrto stoletje letalskega upravnikovanja

UPRAVNIK LETALSKE ŠOLE V CELJU JE SVOJO LETALSKO POT ZAČEL
KOT MODELAR, SKLENIL PA JO BO KOT UPRAVNIK LETALSKE ŠOLE
Z NAJDALJŠIM STAŽEM V SLOVENIJI.

Bi lahko zapisali, da je četrto stoletje poklica upravnika letalske šole že zgodovina? Mislim da, sploh pa, če vemo, da letalstvo, če štejemo za začetek letenje bratov Wright, še ni proslavilo svojega stotega rojstnega dne.

Peter Karner, rojen Celjan, je začel svojo letalsko pot kot modelar. Enajst let mu je bilo, v "znanost" letalskega modelarstva pa ga je vpeljal, kdo drug, kot kasnejši letalski kolega in prijatelj Miro Kočevar, ki je vodil tečaj modelarstva na takratni 3. osnovni šoli v Celju. Pa še ena stvar je zanimiva. Vprašanje namreč, po čigavem nalogu je takrat nadebudni letalec, pa tudi vrhunski modelar Miro Kočevar vodil ta tečaj. Za vsem tem je stal kdo drug kot takratni upravnik letalske šole, Karnerjev predhodnik, veliki vzornik, legenda slovenskega letalskega športa Maks Arbeiter. Odlični poznavalec ljudi je vedel, da bo Miro opravil dobro delo. Ob modelarju Karnerju sta se znašla še Črt Rojnik in Marko Leskovšek. Zanimiva trojka, kateri se je štiri leta kasneje na jadralskem začetniškem tečaju pridružil še Drago Glinšek v letalstvu vztraja še danes. Rojnik, svetovno znani specialist GPS navigacijskih naprav, Leskovšek - upravnik letalske šole v Velenju, Peter upravnik Letalske šole v Celju. Edino Drago Glinšek, ki še vedno aktivno leti, ni v letalskem poklicu.

Prvo letalo Petra Karnerja je bil Libis 17, ki so ga v Celju tradicionalno leteli ob pomoči štartov na vitlo, prvo enosedežno letalo, ki ga je letel pa je bila vaja. Vmes so bili poskusi, bolj kot leti v aerzapregi, a kaj, ko z motorjem walter obnovljeni Po-2 preprosto ni zmozel varne vleke s težkim žerjavom za svojim repom.

Čeprav se je Peter trdno zapisal letenju, postal gimnazijec, letalskega modelarstva ni obesil na klin. Leta 1964 je na republiškem modelarskem prvenstvu v Ljubljani zasedel v tej, najbolj množični modelarski kategoriji odlično drugo mesto, naslednje leto pa postal državni prvak v kategoriji letečih kril.

Zanimivo, Peter Karner goji modelarstvo še danes. Njegov letalski hobi, ki ga sprosti podobno kot ribiča ribolov, so radijsko vodeni modeli, ki jih ob vsem pomanjkanju časa uspe izdelati na klasičen modelarski način - sam.

Je modelarstvo upoštevanja vredna dejavnost za bodoče letalce?

Peter Karner meni: "Med bodočimi letalci imajo prav modelarji izrazito prednost. Spo-

znajo se na meteorologijo, poznajo prvine aerodinamike, spoznajo se na letalski red... Vedo za termične stolpe, znajo jih izkoriščati in vedo, da niso štirioglati!"

Leta 1966 je na Ptujju od blizu spoznal motorno letenje. Učitelj letenja je bil Gašper Kolar, letalo pa aero 3.

Prav pred 30 leti je Peter Karner uspešno končal gimnazijo. Vpisal je kemijo, ni šlo, potem pa geografijo. Tudi ne kaj bolje, kajti misli Petra Karnerja so bile v letalstvu. Letalsko rešitev je našel v Šoli za rezervne častnike pilote v Zadru. Njegova vojaška letalska kolega sta bila med mnogimi tudi August Graif pilot iz Ajdovščine, kapitan pri AA na DC 9 in Jože Kalan, major, poveljnih helikopterske eskadrilje SV, pilot, ki je skupaj s letalskim tehnikom Šuštarjem 28. junija 1991 z gazelo prebegnil na slovensko stran. Šolske klopi je trojka drgnila v Zadru uniforme pa so nadedli oktobra 1972.

Peter pa se v uniformo ni podal kar tako. Pred tem, tudi leta 1972 je kot tretji Slovenec obletel Slovenski trikotnik 300 km Lesce - Maribor - Novo mesto -Lesce. Pred njim sta

Peter Karner, pilot, upravnik letalske šole, pa tudi sodnik jadralskih in akrobatskih tekmovanj, tudi letalskih relijev ali pa modelarskih tekmovanj...

taisti trikotnik kot prva Slovenca obletela Leščan Silvo Seražim in Miro Kočevar. Peter je prelet opravil z jadralskim letalom delfin.

Po šoli rezervnih častnikov, kjer je kot zadnja generacija letel z znamenitim letalom 522, se je Peter prvič zares srečal z vprašanjem svoje lastne eksistence.

Res je bilo, da je po končani vojaški letalski šoli zlahka pridobil poklicno dovoljenje. Res je bilo, da je imel v žepu učiteljski dovoljenje motornega in jadralskega šolanja. Toda, za življenje je bilo to premalo...

Maks Arbeiter, takratni upravnik v Celju je Petra presenetil s ponudbo, da bi prevzel mesto upravnika letalske šole aerokluba Celje. Za Petra dileme ni bilo. Desetega januarja 1974 je pričel skoraj četrto stoletje dolgo, lepo pa tudi mukotrpno pot upravnika letalske šole.

So bili svetli trenutki? Peter pritrjuje. Prav na začetku poti letalskega profesionalca je opravil 500 kilometrski prelet. Njegov letalski partner na tem preletu je bil Miro Kočevar, tudi v letalu cirrus 17.

Zgodnja sedemdeseta leta so bila za mnoga Slovenske letalske klube, sploh pa tiste, ki so dajali prednost jadralskemu letenju leta sprememb, hitrega napredka in povsem novih spoznanj. Lesena jadralska letala, kakršne so bile vaje ali delfini, je začela izpodrivati plastika in športnemu jadralskemu odprla nove razsežnosti, nove možnosti, nove prostore jadralskega letenja. Če so bili prej preleti z lesenimi letali podvig, so podobni rezultati s plastičnimi letali pomenili skorajda rutino. Če se je prej letelo lokalno, Peter pravi »po dvorišču« so s sodobnejšimi letali obvladali Slovenijo, tudi Jugoslavijo.

Peter Karner obvladuje in ceni tehnični napredek, ki so ga trasirala letala plastične generacije, toda:"Ena od dobrih lastnosti, ki pa so jo vseeno s seboj nosila lesena jadralska letala, je bila natančna tehnika pilotiranja."

Čeprav se je Maks Arbeiter upokojil, je pomenil Petru Karnerju veliko in stalno strokovno, pa tudi moralno oporo. Med njima je bilo prijateljstvo, med njima je bila skupna ljubezen letenje in veliko zaupanje. Ko je bil Maks že zelo slab, je Petru Karnerju zaupal in ga hkrati prosil: "Če bi se morda za letenje odločila tudi moja mlajša hči, prosim, da jo letenja učiš ti, Peter Karner in nihče drug."

Za Petra Karnerja ni večjega priznanja, kot prav to, ki mu ga je zaupal veliki vzornik in učitelj Maks Arbeiter...

Statistika pravi, da je skozi Petrove roke šlo vsaj kakih 120 letalskih učencev. Statistika pravi, da ima 2100 ur motornega letenja in okrog 1700 ur jadralnega letenja. K podatkom iz letalske knjižice sodijo tudi letalski štarti. Teh pa je 17.000...K velikemu številu štartov je in še vedno prispeva mogočna vitla vrste hercules. Bila so leta, ko je Peter v eni sezoni napravil 800 štartov. Hercules je v letalski šoli aerokluba Celje še vedno v rabi in pomeni veliko prednost pred drugimi slovenskimi letalskimi šolami.

Med motornimi letali, ki jih Peter leti, postavlja na prvo mesto Piperja Pa-18. Z njim je letel blizu 1.000 ur. Takole pravi:

"To letalo nas je rešilo. Z njim smo v rešnici odkrili aerozaprego, z njim se je dalo pristati skorajda kjerkoli. Na njivah v okolici Subotice sem za časa tamkajšnjega državnega prvenstva pristal kar 38-krat. Sreča pa je ta, da imajo kombajni in Piper usklajene kolesne razmake."

Med jadralnimi letali najbolj ceni blanka:

"Boljšega šolskega jadralnega letala ne poznam."

Se je Peter naveličal letalstva, letenja, predvsem pa upravljanja? Odgovor na to vprašanje je negativen. Res je, da je prestal krizo ali dve in se vmes skušal odločiti za letalski poklic prometnega pilota. A je vedno zmagalo delo v letalski šoli. Rad leti, delo letalskega pedagoga mu je všeč. Le eno ga moti: prišli so časi, ko ni več pomemben talent, pač pa denar, ki ga ima bodoči letalec v žepu.

Petru so bogate izkušnje povedale, da je

med 100 letalskimi učenci le eden, ki se mu da reči talent, bodoči vrhunski tekmovalec. Izkušnje so povedale, da so s talenti tudi problemi in da se kaj radi polenijo in te potem tisti, manj nadarjeni dohitevajo s svojo pridnostjo.

Če Peter gleda naprej, nekako od blizu vidi datum svoje upokojitve. To je 10. januar leta 2000. To bo datum polnih 27 let upravljanja letalske šole aerokluba Celje, ki se

Prijatelja : Črt Rojnik in Peter Karner v zgodnjih letih njenega letalstva ob Piper super cubu, ki je bil ob nastanku pričujoče slike še zelo nov.

je do danes izkazal tudi kot vzoren delodajalec. Plačo je Peter dobival redno in brez zamud...

Kakšen naj bi bil strokovni profil mladih.

Upraviteljev letalskih šol? "Morajo biti izobraženi, vsaj letalska visoka šola, mladi, neobremenjeni, znanje angleščine, morda tudi nemščine. Seveda, zraven sodijo poklicno dovoljenje in učiteljska pooblastila."

Iz svoje izkušnje Peter Karner poudarja, da noben upravitelj letalske šole ne bi smel vztrajati na tem delovnem mestu več kot 5 let.

Peter Karner: "Ko se vrata hangarja odpro, mora biti avtoriteta upravitelja letalske šole neoporečna."

Delo upravitelja letalske šole je odgovorna stvar. Takole pravi Peter:

"Dokler vrata hangarja niso odprta lahko "samoupravljamo", ko pa se vrata hangarja odpro, je šef športnega letališča popolna avtoriteta. Kdor upravitelja ne spoštuje, na letališču nima kaj iskati. Zato pa mora biti upravitelj letalske šole strokovno neoporečna oseba. Avtoriteta mora izhajati iz dela, ne pa iz položaja."

Želje, tudi upanja odličnega poznavalca

razmer: "Prav bi bilo, da LZS najde svoje mesto, da postane pravi nacionalni aeroklub z veljavo doma in ugledom v tujini. Prav bi bilo, da so predsedniki komisij nekdanji, ne pa sedanji tekmovalci. Dobro bi bilo, da Slovenci končno dobimo svojo letalsko zakonodajo..."

Pa prav osebna letalska želja?

"V nekih starih časih, to se je začelo že v Šoli za rezervne častnike - letalce, so nam obljubljali letenje s šolskim reaktivcem galebom G-2. To je bila želja, ki je ugasnila s časom. Upam, da se mi ne boš smejal, če rečem, da bi zelo rad letel s PC-9. Takole od daleč se mi zdi, da je to letalo takšno, da zna navdušiti vsakega pilota".

Tako Peter Karner o sebi in mi o njem. Iz bogatih izkušenj vejejo resnice, ki bi se jih veljalo zapomniti, uvrstiti v način dela. A kaj, ko smo tako pametni, da vse prevečkrat sami vemo več kot vse. Peter Karner je še upravitelj letalske šole Aerokluba Celje, ki letos praznuje mogočno sedemdesetletnico svojega obstoja.

Tone Polenec

Glavni in odgovorni urednik revije Krila
Julij, 1998